

Ilmestyskirja 8

Ilm. 6:1-17

Olemme tässä Alusta alkaen -ohjelmassa selittämässä Ilmestyskirjaa. Viime kerralla pääsimme Jumalan taivaalliseen valtaistuinsaliin. Siellä ”teurastettu Karitsa” eli ristiinnaulittu ja ylösnoussut Kristus sai Jumalalta seitsemällä sinetillä suljetun kirjakäärön. Kukaan muu kuin hän ei ollut kelvollinen avaamaan sitä. Nyt kuulemme, mitä tapahtuu, kun hän alkaa avata sen sinettejä.

Minä näin, kuinka Karitsa avasi ensimmäisen seitsemästä sinetistä, ja kuulin yhden neljästä olennota sanovan ukkosen tavoin jylisevällä äänellä: "Tule!" Ja siinä samassa näin valkoisen hevosen, ja sillä, joka istui hevosen selässä, oli jousi. Hänelle annettiin seppelä, ja seppelöitynä voittajana hän lähti uusia voittoja kohti.

Kun Karitsa avasi toisen sinetin, kuulin toisen olennon sanovan: "Tule!" Nyt tuli esiin toinen, tulipunainen hevonen. Sille, joka istui hevosen selässä, annettiin valta riistää rauha maan päältä ja panna ihmiset tappamaan toisiaan. Hänelle annettiin iso miekka.

Kun Karitsa avasi kolmannen sinetin, kuulin kolmannen olennon sanovan: "Tule!" Siinä samassa näin mustan hevosen, ja sillä, joka istui hevosen selässä, oli kädessään vaaka. Minä kuulin äänen, joka tuntui tulevan noiden neljän olennon keskeltä, ja se sanoi: "Mitta vehnää denaarilla, ohraa kolme mitta. Öljyyn ja viiniin älä koske."

Kun Karitsa avasi neljännen sinetin, kuulin neljännen olennon sanovan: "Tule!" Siinä samassa näin tuhkanharmaan hevosen. Se, joka istui hevosen selässä, oli nimeltään Kuolema, ja sen jäljessä tuli Tuonela. Ratsastajille annettiin valta neljänteen osaan maata, ne saivat tappaa miekalla, nälällä ja rutolla ja jättää loput villipetojen kynsiin (Ilm. 6:1-8).

Aikajana tulevaisuuden valloittajista?

Jotkut Ilmestyskirjan selittäjät ajattelevat, että Ilmestyskirjan ratsastajat tulee sijoittaa aikajanelle, joka kertoo, mitä jossain vaiheessa tulevaisuutta tulee tapahtumaan. Tällöin kukin seitsemästä ratsastajasta tarkoittaisi jotain tiettyä maailmanvalloittajaa, kuten Zingis Khania, Attilaa, Napoleonaa ja Hitleriä.

Luultavampaa kuitenkin on, että Ilmestyskirjaa ei pidä tulkita noin. Sen näyissä ei ole kyse historiallisesta aikajanelasta, vaan näyt kertovat samoista asioista moneen eri kertaan. Se, mistä

näyt kertovat, käy ymmärrettäväksi kun tarkastelee Ilmestyskirjan kirjoitusajankohtaa ja kontekstia.

Neljässä ensimmäisessä ratsastajassa on kyse siitä, että tuon ajan ihmisille ja varsinkin krisityille osoitetaan, että horjumattomana pidetty roomalainen maailmanvalta ei suinkaan ollut niin vakaa kuin minä se halusi esiintyä ja minä sitä pidettiin. Sekin oli olemassa vain Jumalan olemassaoloa ylläpitävän vaikutuksen voimasta, vaikka se valheellisesti jumaloikin itseään ja keisarin symboloimaa valtaansa.

Valkea ja punainen hevonen

Ensimmäinen ratsastaja ratsasti valkoisella hevosella. Hänen aseenaan oli jousi. Hän oli voittoisa ja ratsasti kohti uusia voittoja. Kun hän ilmestyy, Jumalan valtaistuimen ääressä oleva olento (ilmeisesti se leijonan kaltainen) päästi ukkosen tavoin jylisevän ääneen, selvästikin antaen ymmärtää, että nyt tapahtuisi jotain mikä järkyttäisi koko maanpiirin.

Ensimmäinen ratsastaja symboloi luultavasti ei-roomalaista soturikansaa. Roomalainen ratsuväki ei taistellut jousella, mutta heidän imperiuminsa itäpuolella oli useita kansoja, joiden sodankäynnin perustana olivat ratsastavat jousimiehet. Heitä olivat mm. sarmatilaiset ja parthialaiset. Voi olettaa, että näky halusi sanoa Johanneksen aikalaisille, että Rooman valtaisa sotilasmahti ei tulisi kestäväksi, vaan sekin vielä tuhottaisiin, Jumalan sallimuksesta.

Toinen, punaisen hevosen selässä ratsastava soturi sai vallan ”panna ihmiset tappamaan toisiaan”. Se tarkoittaa luultavasti roomalaisen yhteiskunnan sisäistä sotaa ja rauhattomuutta. Yhteiskunta hajoaisi sisäiseen eripuraisuuteen ja järjettömään väkivaltaan. Roomalaisilla oli kokemusta sellaisesta, sillä Rooman tasavallan loppuaikana oli ollut lukuisia sisällissotia, joissa oli tapettu ja tapatettu järjettömiä määriä ihmisiä. Keisari Augustus oli saanut tuollaiset rauhattomuudet loppumaan ja ”roomalaisesta rauhasta” oli tullut käsite koko Välimeren alueella. Mutta Ilmestyskirjan näyt kertovat, että tuo rauha oli haurasta ja valheellista. Ei se ollut todellista rauhaa, sillä se oli esimerkiksi teurastanut ”Karitsan” eli ristinnaulinnut viattoman Jumalan Pojan. Kristitytkin olivat joutuneet näkemään jotain siitä, miten väkivalta oli vain heikosti peitetty roomalaisen rauhan alle. Vainot olivat sen jo osoittaneet.

Musta ja harmaa hevonen

Kolmas ratsastaja ratsasti mustalla hevosella ja hänen kädessään oli vaaka. Jumalan valtaistuimen ääreltä lähti ääni, joka puhui ruuan hinnasta: ”Mitta vehnää denaarilla, ohraa kolme mitta. Öljyyn ja viiniin älä koske.”

Viljan hinta oli Roomassa äärettömän tärkeä asia. Rooma oli täysin riippuvainen viljan tuonnista. Mutta sellaisessa oli riskinsä. Viljaa kuljettavat laivat saattoivat haaksirikkoutua tai merirosvot ryöstivät ne. Sato saattoi tuhoutua kuivuuden tai vaikkapa tuohyönteisten takia. Viranomaiset yrittivät kaikin keinoin pitää viljan hinnan kuitenkin alhaisena, jopa pakottamalla rikkaat viljakauppiaat myymään tarpeen tullen varastonsa tappiolla. Se oli

välttämätöntä, sillä muutoin syntyi väkivaltaisia nälkämellakoita ja yhteiskunta oli vaarassa sortua kaaokseen.

Musta hevonen ja sen ratsastaja kertovat, että niin tulisi käymään. Rooman imperiumi ei pystyisi pysymään vakaana, vaikka jumalallisina pidetyt keisarit niin vaikuuttivat. Tästä kertovat ne järkyttävän korkeat vehnän ja ohran hinnat, jotka ääni sanoi. Mutta se lisäsi, että ruokaöljyä ja viiniä tulisi kuitenkin olemaan entiseen malliin. Mutta eihän köyhällä kansalla sellaiseen ollut juurikaan varaa. Eikä oliiviöljy tai viini pitäneet nälkää poissa.

Neljäs, tuhkanharmaan hevosen selässä istuva ratsastaja oli nimeltään ”Kuolema”. Ja sen perässä tuli toinen kammotus, nimeltään ”Tuonela”. Ne tappoivat sen, mikä muiden kansojen hevosmiesten ampumista nuolista, sisällissodasta ja ruuan kalleudesta selvisi hengissä. Kuolemasta tulisi jotain, mitä kukaan ei pääse pakoon.

Neljän ensimmäisen ratsastajan tarkoitus on saada itsetyytyväisten ja itsevarmuus romahtamaan. Myös sellaisten hyvinvoivien seurakuntien, kuten Sardis tai Laodikea. Niiden laiskanpulskea leppoisuus oli valheellista, sillä Rooman valtakunta oli sisimmältään väkivaltainen ja vastusti Jumalaa. Se tulisi vielä romahtamaan.

Viides sinetti: marttyyrien ääni

Kun Karitsa avasi viidennen sinetin, näin alttarin alla niiden sielut, jotka oli tapettu Jumalan sanan ja oman todistuksensa tähden. Ne huusivat kovalla äänellä: "Kuinka kauan kestää, Valtias, sinä Pyhä ja Tosi, ennen kuin lausut tuomiosi ja kostat meidän veremme maan asukkaille?" Silloin niille kullekin annettiin valkea vaate ja niitä kehoitettiin odottamaan rauhassa vielä vähän aikaa, kunnes niitä ja niiden veljiä, niiden lailla surmattuja Jumalan palvelijoita, olisi täysi määrä (Ilm. 6:9-11)

Kun Karitsa avasi suljetun kirjakäärön viidennen sinetin, Johannes näki kristittyjen marttyyrien sielut Jumalan taivaallisen alttarin alla.

Inhimillisesti katsoen he olivat houkkia ja typeryksiä. He olivat pysyneet itsepintaisesti roomalaisten kannalta vierasmaalaisessa ja epäilyttävässä kultissa, niin kauan, että heidät oli pitänyt tappa. Paljon järkevämpää olisi ollut luopua uskostaan tai ainakin olla siitä sen verran hiljaa, että olisi saanut elää ja päästä osalliseksi roomalaisen yhteiskunnan vauraudesta, jonka keisarin takaaman rauha toi. Mutta nämä marttyyrit eivät olleet menetelleet näin. Se olikin loppujen lopuksi ollut viisasta. He olivat päässeet rauhaan, Jumalan luo, kun muu ihmiskunta kärvisteli maan päällä sodan ja nälän ja villipetojen kynsissä.

Marttyyrit huusivat Jumalalle: "Kuinka kauan kestää, Valtias, sinä Pyhä ja Tosi, ennen kuin lausut tuomiosi ja kostat meidän veremme maan asukkaille?" Tuo ei kuulosta ollenkaan siltä, mihin Jeesus käski, vihollisenkin rakastamiseen. On kuitenkin otettava huomioon, että nuo

marttyyrit olivat joutuneet kärsimään äärimmäistä vääryyttä. Jos Jumalan olisi ”Pyhä ja Tosi”, hän lopulta korjaisi vääryyden.

Kullekin marttyyrille annettiin valkoinen vaate. Se kuvastaa sitä, että Jumala kunnioittaa heitä, huolimatta siitä halveksunnasta, jota he saivat osakseen maan päällä. Valkoinen vaate on myös ylösnousemuksen symboli. He tulisivat pääsemään osallisiksi ylösnousemuksen kunniasta.

Kun marttyyrit kärsimättöminä kysyivät, että ”kuinka kauan” vääryys vielä saa vallita maan päällä, niitä kehoitettiin odottamaan rauhassa ”vielä vähän aikaa”. Mutta mitään tarkkaa aikarajaa ei annettu.

Suomalaisessa Raamatussa on ehkä käänkövirhe. Kommentaarin mukaan marttyreille ei sanota, että pitää odottaa siihen saakka, kunnes heidän laillaan surmattuja olisi täysi määrä. Oikea käänkö verbimuodosta ”pleeroothoosin” olisi se, että kunnes heidän laillaan surmattavat Jumalan palvelijat olisivat täyttäneet todistajan tehtävänsä.

Kuudes sinetti: maailma järkkyy

Minä näin, kuinka Karitsa avasi kuudennen sinetin. Maa järkkyy ja vavahteli, aurinko pimeni mustaksi kuin suruvaate, ja kuu muuttui kauttaaltaan verenpunaiseksi. Taivaan tähdet putoavat maahan, niin kuin viikunat varisevat puusta myrskyn sitä ravitellessa. Taivas hävisi näkyvistä kuin kirja, joka kääritään kokoon, ja kaikki vuoret ja saaret siirtyivät paikaltaan. Maan kuninkaat, ylimykset ja sotajoukkojen johtajat, rikkaat ja mahtavat miehet ja kaikki muut, niin orjat kuin vapaat, piiloutuivat luoliin ja vuorten rotkoihin ja huusivat vuorille ja kallioille: ”Kaatukaa päällemme, kätkekää meidät valtaistumella istuvan katseelta ja Karitsan vihalta! Heidän vihansa suuri päivä on tullut - kuka voi sen kestää?” (Ilm. 6:12-17).

Aiemmin Ilmestyskirjassa koko luomakunta on ylistänyt Jumalaa hänen luomistyöstään. Nyt, Jumalan tuomion koittaessa, koko luomakunta julistaa tuomion oikeamielisyyttä erityisillä merkeillä: maa järkkyy, aurinko pimenee, kuu muuttuu punaiseksi, tähdet putoavat maahan, taivas kääriytyy kokoon, vuoret ja saaret siirtyvät paikaltaan. Kyse on viimeisestä tuomiosta, jossa vanha maailma tuhoutuu ennen kuin Jumalan luo kaiken uudeksi.

Tämä näky on Ilmestyskirjan alkuosassa, mutta silti se kuvaa kaiken loppua. Tämäkin kertoo siitä, että Ilmestyskirja ei ole suora aikajana vaan siinä kuvataan samoja asioita monta kertaa ja monella eri tavalla.

Ihmiset reagoivat tietenkin vahvasti maan järkkymiseen. He piiloutuvat luoliin ja rotkoihin. Niin tekevät kaikki, kuninkaat ja ylimykset ja sotapäälliköt ja rikkaat ja mahtavat miehet, niin orjat kuin vapaatkin. Ideana tässä eri yhteiskuntaluokkien luettelemisessä on ehkä se, että aiemmin on kerrottu kristillisistä seurakunnista, jotka ovat mukautuneet roomalaiseen

yhteiskuntaan, vaienneet uskostaan Jeesukseen ja näin hyötynneet taloudellisesti. Mutta rikkaitten joukkoon pyrkiminen ei auta. Jumalan lopullinen tuomio kohtaa kaikkia.

Kaikki he tietävät, että maan järkkymisessä on kyse Jumalan ja Jeesuksen eli Karitsan vihasta, tuomiosta heidän vääryyttään kohtaan.

”Karitsan viha” on aika paradoksaalinen ilmaus. Ei kai karitsa voi olla vihainen. Ja jos karitsa on vihainen, niin ei kai se kovin vakavaa ole?

Kyse on siitä, että Jeesuksen valta on niin erilaista kuin ihmisten valta, että se on outoa. Hän voitti kuoleman kuolemalla itse. Hän hallitsee haavoitettuna ja häväistynä. Hän on tuomari, joka on itse tuomittu, niiden puolesta, joiden tuomariksi hänet on asetettu.

Mutta heikkoudestaan huolimatta Karitsalla on sarvet, jopa seitsemän sarvea. Maan mahtavat ja kaikki muut ihmiset tulevat tajuamaan, että ne ovatkin valtavan vahvat sarvet. Siksi he parkuvat vuorille ja pyytävät niitä peittämään heidät Karitsan vihalta.